

ECONOMIE

Caiet de lucru

Fișe de lucru,
documentare,
autoevaluare și evaluare

ECONOMIE

SUPORT DIDACTIC

PENTRU ELEVUL

.....

Clasa.....

Anul școlar.....

Pregătire la clasă

Bacalaureat

Olimpiade

Concursuri școlare, examene de admitere la facultate

CUPRINS

Câteva cuvinte introductive.....	3
Test inițial	4
I.Comportamentul rațional al consumatorului	5
A.Nevoi ,resurse, cost de oportunitate	5
B. Utilitate economică și program de consum	15
II.Producătorul și comportamentul său rațional	18
A.Proprietatea	18
B.Productivitatea	20
C.Factorii de producție și combinarea lor	24
D.Costul de producție.....	28
E.Profitul.....	41
III.Piața	50
A.Cererea și oferta	50
B.Prețul de echilibru	57
C.Concurența	61
D.Piața monetară.....	65
E.Piața financiară	70
F.Piața muncii.....	76
IV.Uniunea Europeană-mecanism de integrare	82

Câteva cuvinte introductive...

Economie este o stiinta!

Economia este una dintre stiintele pentru care se acorda premiul NOBEL!

3

Economia este o disciplina la care poti sa sustii olimpiada(si in clasa a XII a)!

In saptamana „Sa stii mai multe, sa fi mai bun!” vei putea participa la concursul cu premii „*Gandesc economic, deci castig!*”

Acest caiet propune o altă abordare a demersului didactic, atât pentru clasele unde pentru elevii ce studiază doar o oră pe săptămână cât și pentru elevii ce studiază 2 ore/săptămână,dar și pentru cei care doresc să susțină examen de admitere la una din universitățile de prestigiu românești:Universitatea București, facultatea de drept si Școala Națională de Studii Politice și Administrative .

- *Daca e verde, e BIOLOGIE;*
- *Dacă miroase urât, e CHIMIE;*
- *Dacă nu funcționează, e FIZICĂ;*
- *Dacă e de neînțeles e MATEMATICĂ;*
- **Dacă vrei sa inveti sa iei decizii pentru viitor e ECONOMIE!**

SUCCES!

Test inițial

1.Creșterea numărului de restaurante tip fast-food dintr-un oraș duce la:

a.prețuri mai mici și calitate mai bună ;b.prețuri reduse și calitate mai puțină;c.prețuri ridicate

2.O persoană care începe o afacere este cunoscută sub denumirea de :

a.manager;b.birocrat;c.antreprenor

3.O creștere de la 5% la 8% a ratei dobânzii practicate de băncii la acordarea de credite va încuraja :a.antreprenorii să investească solicitând credit;b.persoanele fizice să obțină credite ipotecare;c.persoanele să economisească

4.Pentru marea majoritate a oamenilor, cea mai mare parte obțin venituri sub formă de :a.salariu;b.dividende;c.rentă

5.Dacă prețul cărnii de vită s-a dublat, prețul cărnii de porc a rămas același, consumatorii vor consuma: a.Mai multă carne de porc și mai puțină vită; b.mai puțină carne de porc și mai multă de vită; c.aceeași cantitate de carne de porc și de vită

6.Dacă primăria orașului ar stabili un nivel maxim al chiriei unui apartament, care vor fi consecințele:a.mai multe apartamente vor fi oferite spre închiriere; b.mai puține apartamente vor fi oferite; c.numărul de apartamente oferite va fi egal cu cel al apartamentelor cerute

Test initial online:

<https://www.propofs.com/quizschool/story.php?title=NzgyMTc4XTW6>

Cap.1.Comportamentul rațional al consumatorului

A.Nevoi , resurse, cost de oportunitate și raționalitate.Agenți economici

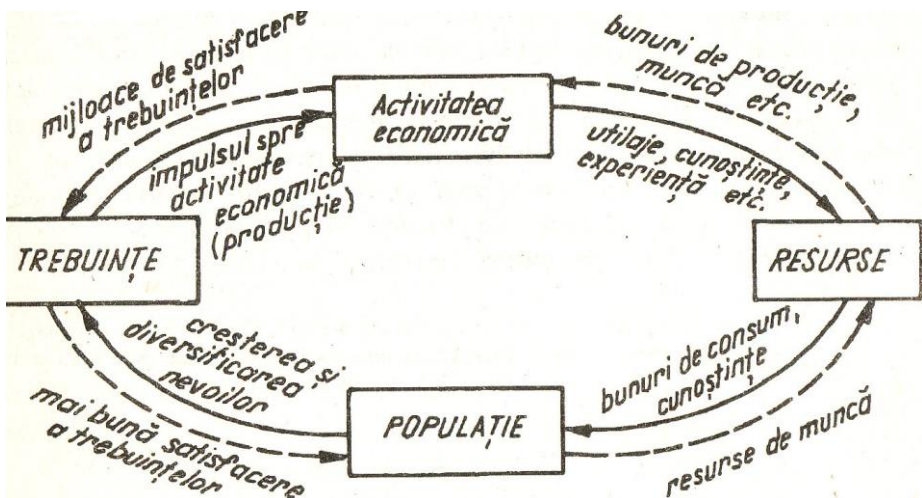

Fig. 1. Trebuințele populației reprezintă scopul, finalitatea activității economice

Aplicația 1

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1. Care dintre următoarele afirmații cu privire la nevoile economice nu este adevărată?:

- a) reprezintă cerințe ale existenței oamenilor ca indivizi și membri ai societății;
- b) se satisfac prin consumul de bunuri;
- c) au atât o determinare obiectivă cât și una subiectivă;

FORMULE

$$\Delta X = X_1 - X_0$$

ΔX =modificare
absolută a
indicatorului
 X (arată care este
diferența între două
intervale de timp
diferite)

$$\Delta X\% = (X_1 - X_0) / X_0$$

$\Delta X\%$ =modificare
procentuală a
indicatorului
 X (arată cu cât la %
s-a modificat în
timp)

$$I_x = X_1 / X_0$$

I_x =indicele
indicatorului
 X (arată dinamica
indicatorului)

Acronime(prescurtări):

u.m.=unități
monetare

- d) sunt limitate și statice;
- e) volumul și diversitatea lor au tendințe de creștere.

2. Bunurile se împart în libere și economice după următorul criteriu:

- a) natura subiectului purtător;
- b) complexitatea lor;
- c) modul de regenerare;
- d) modul de acces al indivizilor la ele;
- e) gradul de satisfacere.

3. Una dintre următoarele afirmații este compatibilă cu principiul raționalității utilizării resurselor:

- a) se produc bunuri de calitate inferioară;
- b) se produce ce nu se cere;
- c) activitatea economică respectivă poluează mediul;
- d) se produce mai mult decât se cere;
- e) se produce cu consumuri de resurse mai mici, prin folosirea tehnologiei avansate.

4. Un individ are un venit disponibil de 2 milioane lei. El poate achiziționa tricouri la prețul unitar de 1 milion lei și cămăși la prețul de 2 milioane lei/bucată. Costul de oportunitate al achiziționării unei cămăși este:

- a) 1,5 tricouri;
- b) 0,5 tricouri;
- c) 2 tricouri;

- d) 2,5 tricouri;
- e) 1 tricou.

5. Principala caracteristică a nevoilor umane se referă la:

- a) caracterul nelimitat;
- b) caracterul neregenerabil;
- c) caracterul limitat și dinamic;
- d) raritatea;
- e) caracterul neconcurențial.

7

Aplicația 2

Continuați textul cu alte 5 propoziții ce conțin termeni economici:

Oriunde te-ai duce auzi despre recesiune(criză), șomaj,dobânzi mari practicate de bănci pentru credite,.....Peste tot pe unde te duci ai nevoie de bani.....

Aplicația 3

Grupați pe sectoare instituționale următorii agenți economici: familia Georgescu,Hotel Clăbucet,Cabinet de stomatologie,studenții căminului 1,supermarketul Carrefour, salonul de înfrumusețare,Combinatul Metalurgic Mittal Steel,Ministerul Agriculturii, CEC.

Întreprinderi	Menaje	Administrații	Bănci

Aplicația 4

Precizați valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- 1.Costul de oportunitate este determinat de caracterul limitat al nevoilor umane.
- 2.Raționalitatea utilizării resurselor este necesară,dat fiind faptul că, ansamblul lor, resursele cresc mai încet comparativ cu nevoile umane.
- 3.Resursele limitate nu pot avea întrebuințări alternative.
- 4.După forma sub care se prezintă,bunurile economice pot fi materiale și tangibile.
- 5.Raționalitatea se poate realiza numai în cazul utilizării resurselor neregenerabile

Aplicația 5

Inserați în casetele de mai jos noțiunile în ordinea lor firească astfel încât să obțineți o frază cu sens economic corect

.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
....	.....	....	....	..	.....	.....

La care se renunță,costul ,a resurselor,este cea mai bună,de oportunitate,de întrebuințare,alternativă.

Aplicația 6

Stabiliți corespondențe corecte între coloana A și B:

A

B

1.mediu economic	a.studiul modului de utilizare a resurselor limitate în scopul satisfacerii nevoilor
2.bunuri	b.cea mai buna alternativă la care s-a renunțat
3.resurse	c.elemente care sunt utilizate în consum
4.cost de oportunitate	d.rezultatul întrepătrunderii spațiului social cu cel natural
5.știință economică	e.ansamblul elementelor din care se pot realiza bunuri

9

Aplicația 7

Atunci când guvernele, societatea, familiile și indivizii trebuie să ia decizii , ei pot apela la un instrument util numit modelul/matricea deciziilor pentru a aloca resurse.Folosiți acest instrument pentru a decide la ce facultate vei merge sau ce carieră vei alege?

Alternative	Criteriul 1	Criteriul 2	Criteriul 3	Criteriul 4
Alternativa 1				
Alternativa 2				
Alternativa 3				
Alternativa 4				

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

B.UTILITATE ECONOMICĂ ȘI PROGRAM DE CONSUM

Aplicația 1

10

Completați spațiile libere astfel încât enunțurile să aibă sens economic corect:

a.Regula de .....a utilității ne spune,de fapt,că un consumator va obține satisfacția .....,dacă își va cheltui venitul.....astfel încât ultima unitate monetară cheltuită pentru un bun să îi procure o satisfacție .....(utilitate marginală), egală cu satisfacția suplimentară procurată de ultima unitate monetară cheltuită pentru a .....oricare alt bun.

b.Comportamentul .....se subordonează unor cerințe de raționalitate și eficiență.

Aplicația 2

Inserați în casetele de mai jos noțiunile în ordinea lor firească astfel încât să obțineți o frază cu sens economic corect:

.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

bunuri și servicii,satisfacerii,**consumatorul**,trebuințelor sale,care utilizează,în scopul,este persoana.

Aplicația 3

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1. Atunci când se consumă în mod succesiv unități din același bun economic, până la saturație:

- a) U_{mg} crește și U_T scade;
- b) U_{mg} rămâne constantă și U_T scade;
- c) U_{mg} descrește în aceeași măsură cu U_T ;
- d) U_{mg} crește în aceeași măsură cu U_T ;
- e) U_{mg} descrește.

2. Prin consumul succesiv a unor unități din același bun economic, până la saturație, utilitatea totală este:

- a) pozitivă și descrescătoare;
- b) negativă;
- c) zero;
- d) descrescătoare;
- e) pozitivă și crescătoare.

3. Reprezintă bunuri complementare:

- a) margarină-unt;
- b) benzină-motorină;
- c) miere-zahăr;
- d) autoturism-benzină;
- e) gaz metan-lemn.

4. Reprezintă bunuri substituibile:

- a) autoturism-benzină;
- b) calculator-program soft;
- c) unt-margarină;
- d) stilou-cerneală;

e) mixer-energie electrică.

5. Până la punctul de saturație, utilitatea marginală obținută prin consumul succesiv din același bun economic:

- a) crește, cu o rată descrescătoare;
- b) crește, cu o rată constantă;
- c) scade, cu o rată descrescătoare;
- d) scade, cu o rată constantă;
- e) scade, cu o rată crescătoare.

12

6. Consumul unui bun economic nu este influențat în mod direct de:

- a) situația de ansamblu a economiei;
- b) preferințele consumatorilor;
- c) costurile fixe de producție;
- d) condițiile natural-geografice;
- e) veniturile consumatorilor.

Aplicația 4

Completați tabelele:

Q	1	2	3	4	5	6	7
U _i							
UT							

Q	1	2	3	4	5	6	7
UT							
U _{mg}							

Aplicația 5

Completați spațiile libere din tabelul de mai jos ,care ilustrează evoluția utilității totale și a utilității marginale când consumul crește:

Q(bucăți/doze)	UT(unități utilitate)	U _{mg} (unități utilitate/doză)
1(prima)		15
2(a doua)	25	
3	33	
4		6
5		5
6	44	
7		-2
8	38	

13

Realizați un grafic(în același sistem de axe) în care să prezentați evoluția utilității totale și a utilității marginale.

Aplicația 6

Florin Popescu dispune de un venit de 60 u.m.(unități monetare) și are de ales între două bunuri , A și B, ale căror prețuri sunt $P_A=10$ u.m./buc. și $P_B=7$ u.m./buc.Satisfacția pe unitate monetară cheltuită pentru diferite doze din respectivele bunuri se prezintă ca în tabelul de mai jos.Ce structură are programul să de consum, în condițiile care domnul Popescu dorește

Δ =spor sau creștere sau modificare

UT=utilitatea totală

U_i =utilitate individuală

U_{mg} =utilitate marginală

$U_{mg}=\Delta UT/\Delta Q$

Dacă :

$U_{mgx}/P_x=U_{mgy}/P_y$ și

$V_d=P_x \cdot Q_x + P_y \cdot Q_y$ atun ci

UT=maxim!

Eficiența consumului=

satisfacție resimțită(U)/cheltuieli efectuate(P)

U=utilitate economică

P=preț

Bunuri substituibile.

să obțină cea mai mare satisfacție după utilizarea întregului venit?

Doza	1(prima)	2	3	4	5	6
U_{mgA}/P_A	2	1,75	1,5	1	0,75	0,5
U_{mgB}/P_B	1,5	1,25	0,8	0,5	0,4	0,1

Aplicația 7

14

Completați tabelul următor și trasați graficul utilității totale și utilității marginale:

Cantitatea consumată	1(prima)	2	3	4	5
Utilitatea totală	10		24		29
Utilitatea marginală		8		3	

Aplicatia 8

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1.Un individ dispune de un venit disponibil $V_d=20$ u.m. El consumă două bunuri X și Y cu prețurile $P_x=1$ u.m. și $P_y=2$ u.m. În condițiile în care $U_{mgx}=10-Q_x$ iar $U_{mgy}=28-2Q_y$, programul de consum care asigură echilibrul consumatorului este:

- a) 2X și 3Y;
- b) 4X și 8Y;
- c) 3X și 2Y;
- d) 8X și 4Y;
- e) 2X și 5Y

2. Funcția utilității totale a unui individ este $UT=5+3Q_x$, unde Q_x reprezintă cantitatea consumată din bunul X. Utilitatea marginală a bunului X este:a) 2;b) 3;c) 1;d) 4;e) 5.

3. Un consumator rațional achiziționează și consumă două bunuri: pâine și lapte. Dacă raportul utilitate marginală-preț pentru pâine este 0,4, iar prețul laptelui este de 6.000 lei/litru, atunci utilitatea marginală a laptelui este:

- a) 2.200 unități de utilitate;
- b) 2.300 unități de utilitate;
- c) 2.400 unități de utilitate;
- d) 15.000 unități de utilitate;
- e) 1.500 unități de utilitate

4. . În urma consumului succesiv a 7 unități din același bun, un consumator obține următoarele utilități marginale: 25, 20, 17, 13, 8, -3, -8. Utilitatea totală a primelor 6 unități consumate este:

- a) 80 unități de utilitate;
- b) 86 unități de utilitate;
- c) 83 unități de utilitate;
- d) 72 unități de utilitate;
- e) 75 unități de utilitate

Aplicația 9

Asociați cifra din coloana A cu litera din coloana B:

A	B
1.Bunuri folosite pentru satisfacerea Trebuințelor finale	a.utilitatea totală devine maximă
2.Satisfacerea trebuințelor finale	b.satisfactori
3.Bun din natură care se consumă	C,utilitate marginală

După nevoie fiind relativ gratuit	
4.Satisfacție suplimentară resimțită Prin consumarea unei unități suplimentare	d.legea lui Gossen
5.Situație în care curba utilității totale devine paralelă la abscisă	e.bun liber
6.Relație esențială între creșterea Succesivă a dozelor consumate și Utilitatea marginală	f.consum final

Aplicația 10

Pornind de textul de mai jos realizați o povestioară având ca subiect utilitatea economică:

Toți suntem consumatori.Unui adolescent, elev de liceu, îi place să se hrănescă mai degrabă cu hamburgeri sau pizza, preferă o Cola, este interesat de computer, telefon și internet, iese în excursii, cluburi, ia fotbal și vitamine,face mult sport etc.

Toate aceste bunuri și servicii sunt bunuri economice care satisfac nevoi diverse, specifice vârstei, preferințelor , nivelului de cultură și civilizație specifice lor, adolescenților.

Aplicația 11

Grupați-vă pe grupe și aplicați metoda cubul pentru noțiunea **utilitatea economică!**

	Describe
--	----------

Argumentează	Compară	Aplică
	Analizează	
	Asociază	

1	2	3	4	5	6
Describe raționament ul de tip economica l unui consumato r care achiziționea ză și combină bunuri	Compară Termeni i de utilitate și utilitate economi că	Asociază valorile utilității marginale, corespunzăto are valorilor utilității totale prezentate la aplicația 3	Analizează Conținut ul legii lui Gossen	Aplică formul a de calcul pentru utilitate a margina lă pentru a rezolva	Argumentează valoarea de adevăr a propoziției “Când utilitatea marginală este negativă și descrescătoare , utilitatea

economice				aplicați a 3	totală crește.
-----------	--	--	--	-----------------	----------------

Aplicația 11

18

DINAMICA UNUI INDICATOR

Px	Py	ΔQ	$\Delta Q\%$	Ip	EXPLICATIA
10	12	+2	+20%	1,2	A crescut cu .....
12	10	-2	-33,3%	0,66	A scazut cu .....

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

CAP.2. PRODUCĂTORUL ȘI COMPORTAMENTUL SĂU RAȚIONAL

A.PROPRIETATEA.

Aplicația 1

Precizați valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

- a. Proprietatea privată este fundamentul liberei inițiative.
- b. Proprietarul ce își închiriază apartamentul nu-și exercită dreptul de dispoziție.
- c. Dreptul de uzufruct este dreptul de a beneficia de roadele unui bun .

Aplicația 2

Evidențiați o corelație existentă între termenii proprietate publică și economie de piață, redactând un text coerent, de o jumătate de pagină, în care să îi utilizați în sensul specific economiei.

Aplicația 3

Alegeți varianta corectă tăind cu o linie orizontală varianta/variantele incorectă/încorecte:

Caracteristicile fundamentale ale economiei de piață sunt:

- a. proprietatea (publică/privată/mixtă)
- b. libera inițiativă și libertatea de alegere
- c. interes (personal/colectiv)
- d. concurența/lipsa concurenței
- e. piața și prețuri libere

f.intervenția limitată a(statului/firmelor)

Aplicația 4

Inserați în casetele de mai jos noțiunile în ordinea lor firească astfel încât să obțineți o frază cu sens economic corect

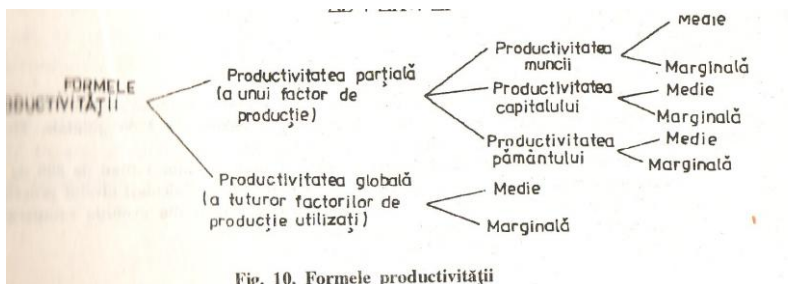
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
....	.....	....	.....	..	.....	.....

Bunuri și servicii,resurse ,**producătorul**,,naturale /muncă/capital, pentru a produce, care utilizează, este persoana.

Aplicația 5

Realizați un scurt eseu cu titlul **Atât de puține balene și atât de multe găini!**(aproximativ 10-15 rânduri)

B.PRODUCTIVITATEA

Aplicația 1

Calculați indicatorii din tabelul de mai jos:

Natura N(ha)	Munca- L(lucrători)	Q(tonne)	WL	WmgL
10	0	0		
10	1	10		
10	2	26		
10	3	45		
10	4	60		
10	5	70		
10	6	78		
10	7	78		
10	8	72		
10	9	63		

Realizați graficul productivității medii și a productivității marginale în același sistem de axe.

Aplicația 2

Estimați sensul modificării productivității medii a muncii, știind că volumul producției scade mai repede decât se reduce numărul salariaților, detaliind raționamentul în baza căruia ați realizat estimarea.

Aplicația 3

Alegeți varianta corectă:

1. La nivelul unei firme, productivitatea medie a muncii este egală cu 100 buc/salariat. În condițiile creșterii cu 100% a productivității medii a muncii și a numărului de salariați cu 50%, productivitatea marginală a muncii este egală cu:

- a) 500 buc/salariat;
- b) 400 buc/salariat;
- c) 600 buc/salariat;
- d) 800 buc/salariat;
- e) 200 buc/salariat

2. Pentru firmă, creșterea productivității factorilor de producție:

- a) mărește costul marginal;
- b) reduce costul unitar;
- c) dezavantajează întreprinderea prin reducerea prețurilor de vânzare;
- d) înseamnă devansarea producției de către volumul factorilor utilizați;
- e) determină un cost mediu mai mare decât costul marginal

3. În condițiile contemporane, nivelul productivității muncii este un criteriu de bază pentru:

- a) calcularea inflației;
- b) determinarea cursului de schimb;
- c) stabilirea mărimii salariilor;
- d) aprecierea mărimii întreprinderii;
- e) calcularea ratei dobânzii

4. La o firmă, unde lucrează 10 muncitori, cu o productivitate medie a muncii de 50 de produse pe un muncitor:

- a) producția a crescut de 5 ori;

- b) fiecare muncitor produce câte 50 de produse;
- c) toți muncitorii produc 5.000 produse;
- d) în medie, un muncitor produce 50 de produse;
- e) întreprinderea este rentabilă.

Aplicația 4

FABRICA DE MÂNUȘI

23

- a.Realizați pe o tablă cât mai multe mănuși de iarnă într-un minut.
  - b.După o mică pauză realizați din nou pe aceeași tablă mănuși Numărați-le.Ce constatați?Care este cauza?
  - c.Doi elevi realizează împreună cât de multe mănuși pot.Atenție la calitate!
- Ce s-a întâmplat?Explicați!

Aplicația 5

Calculați fără calculator !

- 1.Dacă prețul crește cu 20%, iar anterior a fost 15, 5 lei, cât este noul preț?
- 2.Un produs de sezon este de 1,23 de ori mai ieftin decât unul de extrasezon care costă 3,25 lei .Cât costă cel de sezon?
- 3.Cota Tva este de 24%.Cât este prețul fără Tva al unui produs ce are prețul cu Tva inclus de 123 de lei?
- 4.Prețul se reduce cu 25%, iar cantitatea vândută crește cu 10%.Cu cât % se modifică încasările?

5.Indicele productivității muncii este de 1,2.Indicele salariilor din companie este de 1,3.Este o creștere sănătoasă a salariilor?

Aplicația 6

24

Precizați ce legătură există între povestea rusă **Richea Uriașă** și productivitatea muncii.

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

C.FACTORII DE PRODUCȚIE.

COMBINAREA FACTORILOR DE PRODUCȚIE

Aplicația 1

Grupați următorii factori de producție, marcând cu un X în coloana , iar apoi specificați ce alți factori de producție sunt de asemenea utilizați în celelalte coloane, potrivit cerințelor din tabelul de mai jos:

Factor de producție	Capital fix(K_f)	Capital circulant(K_c)	Munca(L)	Natura(N)
Autoturismele				

unei firme de Taximetrie				
Făina folosită de o brutărie				
Sistemul de irigații al firmei AGRO				
Calculatoarele unui Internet Cafe				
Detergenții folosiți de o spălătorie				
Terenul pe care este amplasată firma Smart				
Magazinul de desfacere al firmei GO				

Aplicația 2

Alegeți varianta corectă de răspuns:

1.Reprezintă un element de capital circulant:

- clădirile;
- calculatoarele de proces;
- materiile prime;
- mașinile;
- utilajele.

2. Combinarea factorilor de producție nu depinde de:

- natura activității economice;
- condițiile de producție;
- venitul disponibil al consumatorului;
- abilitatea întreprinzătorului;
- managementul și marketingul firmei.

3. Reprezintă neofactor de producție:

- materiile prime;
- combustibilul;
- mașinile;
- utilajele;
- informația.

4. Unul dintre următorii indicatori este folosit pentru calculul eficienței combinării și substituirii factorilor de producție:

- utilitatea marginală a bunurilor economice;
- rata marginală de substituție a factorilor de producție;
- utilitatea totală a bunurilor economice;
- utilitatea individuală a bunurilor economice;

$$WL=Q/L$$

WL =productivitatea
media a muncii

Q =volumul
producției

L =cantitatea de
muncă(nr. de
angajați, ore-
muncă,etc)

$$WL_{mg}=\Delta Q/\Delta L$$

WL_{mg} =productivitat
ea marginală a
muncii

K_f =clădiri,utilaje,ma
șini, calculatoare,etc.

K_c =materii prime,
materiale,
combustibil,
energie,etc.

$$K_{tehnic\ utilizat}=K_f+K_c$$

K_f =capital fix
utilizat

K_c =capital circulant

e) venitul disponibil al consumatorului.

5. Nu este caracteristic factorului muncă folosit în activitatea economică:

- a) o acțiune specific umană;
- b) o acțiune conștientă;
- c) un rol determinant în activitatea economică;
- d) factorul activ și determinant al producției;
- e) factorul pasiv al producției.

27

Aplicația 3

Completați tabelul cu informațiile necesare:

Element comparat	Kf	Kc
Modul în care participă la procesul de producție		
Modul în care se consumă		
Modul de înlocuire		
Durata de recuperare		
Exemple		

Aplicația 4.

Argumentați succint de ce combinarea factorilor de producție este expresia inițiativei întreprinzătorului.

Aplicația 5

Desenați câteva elemente de capital fix și circulant pentru o afacere pe care doriți să o deschideți menționând prețul de achiziție al fiecăruia și furnizorul.

CF =costuri fixe

CV =costuri variabile

CT =cost total

C_m =cost material

C_s =cost salarial

C_{mf} =costuri
materiale fixe

C_{mv} =costuri
materiale variabile

$CTM=CT/Q$

C_s =consum
specific= Kc/Q

D.COSTUL DE PRODUCȚIE

28

Aplicația 1

Completați spațiile libere:

- 1.Pe termen scurt,dacă producția crește , costul fix.....
- 2.Dacă costurile variabile cresc mai rapid decât crește ....., atunci costul variabil crește.
- 3.Dacă costul de producție este mai mare decât cifra de afaceri, afacerea este.....

Gaz metan pentru încălzirea firmei									
Dobânzi									

Aplicația 3

Identificați principalele cheltuieli pentru producerea unui produs sau serviciu pe care v-ați dori să-l produceți chiar voi, pentru un anume volum al producției, ales tot de voi

Produs/Serviciu.....

Volumul producției(Q).....

Cheltuială	CF (Valoare)	CV (Valoare)	Poate fi redusă astfel.....
.....			
.....			
.....			
.....			

CT=.....

$$CTM=CT/Q=.....$$

$$\text{Stabiliți prețul(!) } P=.....$$

$$CA=\text{încasări}=.....(\text{se presupune că se vinde întreaga cantitate})$$

$$\text{Profit unitar}=\text{Pru}=P-CTM=.....$$

$$\text{Prt}=CA-CT=Q(P-CTM)=.....$$

Acest profit nu uitați că este impozabil!(Impozitul pe profit este 16%)

Concluzie: Între cost și profit există o relație .....!

Propuneți trei măsuri ce vizează creșterea profitului.

Aplicația 4

Completați caracteristicile aferente indicatorilor:

Noțiuni economice	Caracteristici
1.Costul unitar(pe bucată)	
2.Costuri fixe	
3.Costuri salariale	
4.Salarii directe	
5.Amortizare	
6.Rentabilitate	

7.Cifra de afaceri	
--------------------	--

Aplicația 5

Calculați indicatorii din tabelul de mai jos:

Q	CF	CV	CT	CFM	CVM	CTM	C _{mg}
0	10	0					
1		90					
2		170					
3		240					
4		320					
5		450					
6		600					

Reprezentați grafic evoluția indicatorilor din tabel.

Aplicația 6

O firmă a realizat inițial o producție de 500 buc. cu un cost total mediu de 8000 u.m./buc., din care 3000 u.m./buc cost fix total mediu.Ulterior producția firmei a crescut cu 10%, în condițiile creșterii costului variabil unitar cu 15%.Prețul de vânzare practicat pe piață a rămas de 15000 u.m./buc.Pe baza datelor de mai sus,calculați,scriind formulele de calcul și explicând simbolurile utilizate:

a.nivelul costului variabil mediu, după ce producția a crescut

b.costul unitar al noii producții.

$$CT=CF+CV$$

$$CF=\text{costuri fixe}$$

$$CV=\text{costuri variabile}$$

$$CT=C_m+C_s+\text{alte cheltuieli}$$

$$C_m=A+K_C$$

$$CT=A+K_c+C_s$$

$$CT=C_{mf}+C_{mv}+C_{sf}+C_{sv}+\text{alte cheltuieli}$$

$$\text{Alte cheltuieli}=\text{renta}+\text{chiria}+\text{dobând}+\text{a+etc.}$$

$$CF=A+K_c(F)+s(F)+\text{renta/chiria/dobânda/prima de asigurare/etc.}$$

$$CV=K_c(V)+s(V)$$

$$s(F)=\text{salaria personalului administrativ(salariai director)}$$

Aplicația 7

O firmă, care acționează pe o piață cu concurență pură, înregistrează următoarele costuri unitare:

Q(bucăți)	CFM(u.m./buc.)	CVM(lei/buc.)	CTM	Cmg
1	45	30	75	30
2	22,5	27	49,5	24
3	15	25	40	21
4	11,5	26	37,25	29
5	9	28	37	32
6	7,5	30	37,5	40

34

a. Pe termen scurt, firma ar trebui să producă, sau nu, în condițiile în care pe piață produsul respectiv se vinde cu 35 de u.m./buc.? Explicați cât de mult ?

b. Ce profit ar realiza la nivelul de producție respectiv?

c. Ce se întâmplă cu profitul dacă prețul pieței scade la 30 u.m/buc. ?

Aplicația 8

Se dau următoarele date privind costurile unei producții de 20 000 de bucăți dintr-un bun și care a adus încasări de 50 mil .lei:

-salariile personalului direct implicat în producție=10 mil.lei

-salariile personalului administrativ=4 mil lei

-chirii=4 mil lei

-materii prime, materiale, combustibil=15 mil lei

-capital circulant=22 mil lei

-capital tehnic utilizat=28 mil .lei

-consumul capitalului fix este de 2 mil. lei

35

Pe baza datelor de mai sus

a.Precizați valoarea capitalului circulant din structura costurilor variabile

b.Calculați explicit valoarea capitalului fix

c.Calculați modificarea absolută a costurilor variabile și durata amortizării, scriind formulele de calcul și explicitând simbolurile utilizate, în condițiile în care se produce un plus de 5000 de bucăți la un cost de 1800 lei/buc., iar prețul nu se modifică.

Aplicația 9

Firma **Gardena** dispune de o seră de 200 metri pătrați, în valoare de 6000 lei, unde cultivă răsaduri de flori.Această firmă cumpără semințe de flori de la un furnizor specializat de pe piață cu 1,5 lei pachetul de 10 gr, având nevoie de 100 de astfel de pachete pentru o producție lunară de 2000 de răsaduri.De asemenea, cumpără ghivece de plastic, cu 0,5 lei /buc.,2000 de bucăți,îngrășăminte chimice , cu 20 de lei/kg(20 kg) și

consumă cca 100 kwh energie electrică, prețul unui kwh fiind de 1 leu/kwh.

Firma înșămânțează pământul din seră,pe care l-a luat în arendă(100 lei/lună), iar când plantele au 10 cm , le replică, adică le mută în ghivece individuale, unde le administrează îngrășăminte și le udă, cu aprox.10 mc de apă(1 mc=3 lei), până în momentul în care au înălțimea de 15 cm și pot fi vândute ca răsaduri de flori pentru grădini.Fiecare este vândut cu 3 lei /buc.

36

Pe baza acestui exemplu:

- Precizați care este costul unitar și profitul total al afacerii
- Ce cheltuieli nu sunt trecute în text și care sunt costurile ce pot fi reduse și cum
- Construiți un text asemănător pentru un alt produs sau serviciu pe care v-ați dori să-l produceți

Aplicația 10

Testul Dar și!

- Consumul de Kc se regăsește în costurile materiale variabile , dar în.....
- Consumul specific se exprimă în unități....., dar și în unități.....
- Salariile sunt cheltuieli incluse în costurile....., dar și în cele.....

Aplicația 11

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1. În situația în care costurile totale (CT) depind de producție (Q) conform relației $CT=5+3Q+2Q^2$:

- a) $CF=5+3Q$;
- b) $CVM=3+2Q$;
- c) $CTM=3+2Q$;
- d) $CVM=3Q+2Q^2$;
- e) $CFM=(5/Q) +3$

2. Nu reprezintă cheltuială materială de producție:

- a) cheltuieli cu materiile prime;
- b) cheltuieli cu combustibilul;
- c) cheltuieli cu energia;
- d) cheltuielile de protocol;
- e) amortizarea capitalului fix

3. . Pe termen scurt, dacă CFM scade cu 90%, atunci producția:

- a) a sporit cu 50%;
- b) s-a redus cu 50%;
- c) a sporit de 10 ori;
- d) s-a redus de 5 ori;
- e) a sporit cu 90%.

4. La o producție de 21 unități, costul total este de 1000 u.m. Când producția este de 23 de unități, costul total este de 1280 u.m., iar costul

marginal este de 100 u.m. Costul marginal al celei de-a 22 unități este, în u.m.:

- a) 280;
- b) 180;
- c) 480;
- d) 1280;
- e) 1180

38

5. . O firmă înregistrează în perioada curentă cheltuieli materiale în valoare de 1000 u.m. Salariile directe în această perioadă sunt egale cu 900 u.m. și reprezintă 30% din costul salarial. În această perioadă firma mai înregistrează și cheltuieli cu amenzi și chirii în valoare de 100 u.m. Costul total este egal cu:

- a) 3000;
- b) 4000;
- c) 4100 ;
- d) 5000;
- e) 5100.

Aplicația 12

Pornind de la vizionarea unui episod din emisiunea **How it's made it!** prezentați modul de fabricație al unui produs folosind un limbaj natural.Dacă totuși nu reușiți prezentați cum poți obține profit producând un produs culinar pe care o să-l vinzi la un târg cu specific în liceu!

Aplicația 13 (algoritmul la ...economie)

Se cunoaște că în To valoarea capitalului fix este de 10 mil. u.m.,cota de amortizare este de 10%, iar valoarea capitalului circulant reprezintă o

treime din totalul capitalului tehnic. Costurile salariale sunt de 2 mil. u.m., iar costurile salariale variabile au o pondere de 75% din costurile salariale, când cantitatea produsă este de 10 000.

În T_1 se cunoaște că

$$Q_1 = 1,2Q_0, Kc = 1,2Kc_0, C_{sv1} = 1,3C_{sv0} = \dots\dots\dots$$

Se cere:

a. **-amortizarea capitalului fix**, adică A_{kf} . Se obține înlocuind datele din ipoteză în formula $Ca = (A_{kf} / \dots\dots\dots) * 100$. Deci $A_{kf} = \dots\dots\dots$ mil u.m.

-**capitalul circulant în T_0** , adică Kc_0 . Din $K = \dots\dots\dots + Kc$, prin înlocuirea datelor se obține ecuația $3Kc = \dots\dots\dots + Kc$, deci $Kc_0 = 5$ mil.u.m.

b. **-capitalul circulant, adică Kc_1** , obținut prin înlocuirea valorii Kc_0 calculată la punctul a) în relația $Kc_1 = 1,2Kc_0$ (dată în ipoteză). Așadar $Kc_1 = \dots\dots\dots$

-**cheltuielile salariale** în T_1 , C_{s1} . Din $C_s = C_{sf} + C_{sv}$, pentru T_0 se obține $C_{sf0} = \dots\dots\dots$. Înlocuind datele în formulă, dat pentru T_1 , obținem $C_{s1} = 2\,450\,000$ u.m.

c. **-costul marginal $C_{mg} = \Delta C_v / \Delta Q$** , unde $\Delta Q = 2000$ buc., din $\Delta Q = Q_1 - Q_0$. De asemenea, din $C_v = Kc + \dots\dots\dots$, obținem $C_{v0} = 6500\,000$ și $C_{v1} = 7950\,000$. Cum $\Delta C_v = C_{v1} - \dots\dots\dots$, adică $1450\,000$, rezultă $C_{mg} = \dots\dots\dots$ u.m./buc.

Aplicație 14

Clasificați costurile!

Costuri	Fixe	variabile	totale
materiale			
salariale			
Alte cheltuieli bănești			
totale			

40

Amortizări,chirii,materii prime, energie pentru iluminat,combustibil,dobânzi,combustibil pentru încălzit,salarii indirecte,combustibil pentru producție,salarii directe,energie pentru fabricație, materiale auxiliare,rente.

Aplicația 15

Explicați de ce în cazul creșterii salariului mediu mai repede decât productivitatea medie amuncii costul unitar crește folosind raționamentul incomplet de mai jos.

Dacă $C_s = \sum SN$, $CT = C_m + C_s$, $W_{Lm} = Q/L$, atunci în cazul în care CT crește , ca urmare a creșterii C_s , iar Q crește mai puțin decât C_s , așadar CTM , calculat ca raport între CT și Q va crește.

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

$$Pr=Q \cdot P - CT$$

Pr =profit total brut

$$Pr_{net}=Pr - I_{pr}$$

I_{pr} =impozit pe profit

$$R_{pr}/CA = Pr/CA \cdot 100$$

R_{pr}/CA =rata
profitului la cifra de
afaceri

$$P = CTM + Prm$$

Prm =profitul
unitar(pe bucată)

$$QP = CT + Pr$$

CA =cifră de afaceri

$$CA = QP$$

Prm =profit   pe
bucată

E.PROFITUL

Aplicația 1

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1. La o societate comercială, costul variabil mediu este de 20 u.m. iar nivelul producției la care profitul este nul 50 bucăți. Dacă prețul unitar este egal cu 40 u.m., atunci costul total, costul total mediu și profitul total sunt:

- a) 1250; 25; 0;
- b) 3000; 60; 0;
- c) 2000; 40; 0;
- d) 2000; 80; 0;
- e) 4000; 80; 0

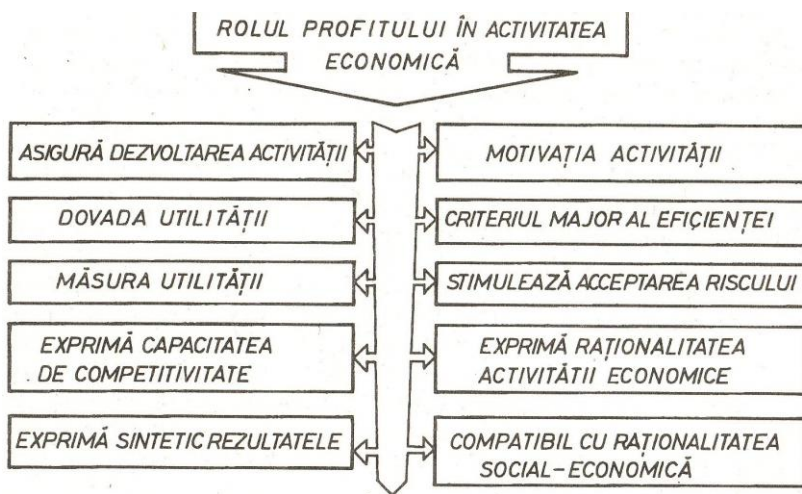
2. Atât prețul unui bun economic cât și costul său unitar, nu se modifică de la o perioadă la alta. Dacă volumul producției crește de 2 ori, atunci profitul total și rata profitului calculată la costul total vor cunoaște următoarea evoluție:

- a) profitul va scădea, iar rata profitului va fi constantă ;
- b) profitul va rămâne constant, iar rata profitului va scădea cu 50%;
- c) profitul va crește de 2 ori, iar rata profitului rămâne constantă;

- d) profitul scade, iar rata profitului va crește de 2 ori;
e) modificarea profitului va fi egală cu modificarea ratei profitului

3. Rata profitului, calculată la cost, este de 20%. Când costul total mediu se reduce cu 10%, iar prețul rămâne neschimbat, rata profitului calculată la cost devine:

- a) 10%;
b) 20%;
c) 26,66%;
d) 33,33%;
e) 50%.

Aplicația 2

Cunoscând relația preț-cost-profit completați tabelul de mai jos:

Q	CT	CTM (Lei/buc.)	P	CA	Pr	Prm (lei/buc.)	Rpr/CT (%)	Rpr/CA
---	----	-------------------	---	----	----	-------------------	---------------	--------

4	400						25%	
6				900				30%
8		125	200					
10					500			
12					600			20%
15		200				50		

$CTM=CT/Q$, $CA=PQ$, $Prm=P-CTM$

Aplicația 3

Se dă următorul tabel:

Agent economic	Q _{produs}	Q _{vândut}	CTM	P(lei/buc.)
A	1000	800	60	80
B	800	600	70	80
C	900	900	50	80

Se cere

- a)cifra de afaceri pentru agentul economic A
- b)profitul pentru agentul economic B
- c)costul de producție pentru agentul economic C

d) rata profitului, la cost, pentru agentul economic A

d) rata profitului, la încasări, pentru agentul economic C

Aplicația 4

Identificați simbolurile și scrieți în tabel semnificația și formulele de calcul ale acestora:

44

Simbol indicator	Semnificație indicator	Formula de calcul
CTM		
WL		
Pru		
Rpr/CA		
Cmg		
A		
cs		

Aplicația 5

Completați tabelul după modelul propus:

Q	VT	Cmg	CT	Pr
1(model)	10	4	4	10-4=6
2	20			
3		3		
4				
5				
6				
7				

Aplicația 6

Se dă următoarea situație:

Sortimente de produs	Producție	Preț	Cost mediu
A	2000	1000	800
B	1000	200	100

Calculați rata profitului(la CA) la fiecare sortiment:

- a.25%,100%
- b.20%,50%
- c.28%,23%

Aplicația 7

Calculați indicatorii:

1. prin diferență A-B

1	Profit		
2	Cost total mediu		
3	Kc		
4	CF		

2.ca raport A/B

1	Rata profitului		
2	Cost variabil mediu		
3	Cost marginal		

4	preț		
---	------	--	--

Aplicația 8

Transcrieți din limbaj natural în simboluri și relații formal- matematice cu valori numerice a următoarelor corelații economice:

46

1. Numărul de angajați a crescut cu 20
2. Volumul producției este de 3,5 ori mai mare
3. Costurile variabile au o pondere de 70% din totalul cheltuielilor
4. Prețurile au crescut cu 20%
5. Indicele profitului este de 1,2
6. Majorările salariale compensează doar 80% din creșterea prețurilor
7. Majorarea relativă salarială este de 2 ori mai mică decât majorarea relativă a productivității muncii
8. Viteza de rotație a capitalului este constantă
9. Capitalul fix reprezintă două treimi din capitalul tehnic
10. Valoarea fondului de salarii este de 2500 de lei.
11. Consumul anual al capitalului fix este de 600 de lei
12. Valoarea capitalului tehnic consumat este de 1000 de lei
13. Producția s-a dublat
14. Rata profitului calculată la valoarea capitalului
15. Calculați cu cât se modifică valoarea încasărilor dacă vânzările scad cu 20%, iar prețul cresc cu 25%
16. Pragul de rentabilitate este de 100 de bucăți.
17. Consumul tehnologic este de 21 000.9
18. Costul variabil crește mai repede decât volumul producției
19. Întreprinzătorul substituie 2 angajați cu un utilaj
20. Activitatea economică de producție este rentabilă
21. Dinamica salariilor este superioară dinamicii productivității muncii
22. Rata profitului a crescut cu 3 puncte procentuale

- 23.Dobânda se capitalizează
- 24.Caeteris paribus
- 25.Bun cu cerere inelastică
- 26.Există pe piață un exces de cerere
- 27.Curba cererii se deplasează spre dreapta
- 28.Utilitatea marginală este negativă
- 29.Dobânda reală este pozitivă
- 30.Cererea de bani crește
- 31.A avut loc o indexare a prețurilor
- 32.Puterea de cumpărare a banilor scade
- 33.Masa monetară crește într-un ritm mai accelerat decât volumul tranzacțiilor
- 34.Cheltuielile salariale directe sunt cu 25% mai mici decât cele administrative
- 35.Elementele de capital circulant de natura costurilor fixe sunt de 5000 u.m.
- 36.O firmă are un grad mai ridicat de rentabilitate decât alta
- 37.Profitul evoluează în același sens cu prețul de vânzare
- 38.Suma prețurilor factorilor de producție este de 4000 lei.
- 39.Firma a înregistrat un spor de cheltuieli de 40 lei
- 40.Masa profitului este de 1400 lei.
- 41.Profitul brut este mai mare decât profitul net
- 42.Plată pentru închirierea forței de muncă
- 43.Există o relație directă între preț și cantitatea oferită
- 44.Există o relație inversă între salariu și cererea de muncă
- 45.Eficiența medie a factorului muncă este de 2 buc/salariat
- 46.Nivelul volumului producției se modifică
- 47.O firmă X este competitivă pe piața produsului Y
- 48.Rezultatul obținut este de 3 kg.
- 49.Condiție de rentabilitate a unei firme
- 50.Productivitatea muncii în expresie valorică crește

51.Este mai atractiv să plasezi banii pe piața financiară decât pe piața monetară

52.Investitorul bear câștigă

53.Șomajul este un fenomen derivat dintr-o schimbare pe piața bunurilor

54.Inflația crește

55.Explicarea relației dintre productivitate și cost/ profit

56.Combinarea factorilor de producție este o operație tehnică și în același timp economică

48

57.A crescut nivelul de trai al muncitorilor de la uzina Dacia

58.Utilitatea marginală pe unitate monetară cheltuită se egalizează

59.Comportament rațional al consumatorului când are de ales între a cumpăra 2 produse

60.Comportament rațional al producătorului când are de ales între a produce 2 produse

61.Producătorul urmărește maximizarea profitului

Aplicația 9

Realizați corespondența corectă între coloane:

1.Profit	a.volumul producției pentru care profitul este zero
2.Profit mediu	b.capacitatea unei firme de a obține profit
3.rentabilitate	c.excedentul veniturilor peste costuri

4.prag de rentabilitate	d.raportul dintre profitul obținut și producția realizată
-------------------------	---

Aplicația 10

Să ne imaginăm că te afli în situația întreprinzătorului care dorește să își extindă afacerea.Ce va trebui să faci?

.....

.....

.....

.....

Aplicația 11

Calculați rata profitului pentru fiecare produs:

Produ s	Încasă r	Amortizar e	Rată credi t	Cheltuiel i material e	Salari i	Impozit e	Tota l	Profi t	Rata profitulu i
Duster	350	9	20	2	1	1			
Logan	350	9	12	2	1	1			
MCV	350	9	7	2	1	1			

Aplicația 12

Realizați un film de maxim 3 minute împreună cu alți trei colegi în care să prezentați produsul/serviciul vostru, costurile, prețul,modul de calcul a profitului, respectiv destinația acestuia.Încercați ca în perioada

săptămânii **Să știi mai multe , să fii mai bun !** să vindeți produsele în școală.

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

50

CAP.3.PIAȚA

Cu jocul pieței nu-i de joacă!

A. CEREREA ȘI OFERTA

Aplicația 1

Lectură predictivă

„-*Vreau să știu mai întâi cât costă?Farmacistul(...)făcu o mică socoteală și declară că doctoria asta costă doi lei și cinzeci de bani.*

-*E... prea scump!Mai ieftin nu se poate?*

-*Nu se poate , ce vorbă e asta?Dumneata nu știi că prețurile sunt fixe?*

-*Așa?Atunci,se răzgândi moș Costache, n-o mai fac.Farmacistul îi aruncă rețeta și se îndreaptă spre alt client.Bătrânul merse încet până în strada Sfinții Apostoli, unde era o altă farmacie.Acolo întrebă simplu*

-Cât costă să-mi faceți rețeta asta?

-Doi franci și optzeci!”

“Enigma Otiliei”-G. Călinescu

Comentați fragmentul utilizând noțiunile preț, cerere, ofertă, încasări.

51

Aplicația 2

Completați tabelul astfel încât să se respecte corelația preț-cantitate cerută:

Prețul unui CD					
Cantitatea cerută (nr)					

Preț(lei/buc.)	Cantitate cerută(buc.)

Prețul			
Cantitatea oferită			

Aplicația 3

Alegeți varianta corectă și completați acolo unde este nevoie:

a.Trebuințele consumatorilor/producătorilor se exprimă în cererea/oferta de bunuri și servicii.

52

b.Cererea arată ce cantitate doresc să pot cumpăra/vinde consumatorii/producătorii un anumit bun în funcție de .....acestuia.

c.Dacă prețul scade, cantitatea cerută scade/crește.

Aplicația 4

Precizați valoarea de adevăr a următoarelor enunțuri:

1.Cererea reprezintă doar o parte din cantitatea de bunuri și servicii de care au nevoie oamenii.

2.Când scad salariile pe care consumatorii le primesc, va scădea și cantitatea cerută pe care aceștia o manifestă pentru bunurile de folosință îndelungată.

3.Piața este locul de manifestare a cererii și ofertei.

4.Dacă veniturile consumatorilor cresc cu 10%, iar cantitatea cerută scade cu 16% pentru acel bun, acesta este considerat un bun normal.

Aplicația 5

Tabelul de mai jos face referire la piața unui bun normal:

Luna	Preț(u.m./buc.)	Cantitate cerută(buc.)	Cantitate oferită(buc.)
Iulie	45		
August	35		
Septembrie	25		
Octombrie	10		

Se cere:

- a.Completați coloanele **Cantitate cerută** și **Cantitate oferită** din tabelul dat, utilizând valori fictive, astfel încât acestea să respecte corelația preț-cantitate cerută, respectiv preț-cantitate oferită.
- b.Calculați coeficientul de elasticitate a ofertei în funcție de preț, pentru situația în care prețul scade în luna octombrie față de luna septembrie, precizând totodată și formula pe baza căreia ați realizat calculul.

Notă: Calculul se efectuează cu o zecimală.

Aplicația 6

Identificați factorii care determină modificarea cererii , respectiv ai ofertei:

Factori ce modifică cererea	Factori ce modifică oferta
-----------------------------	----------------------------

Veniturile.....	Costul ....
Prețul.....	Numărul .....
Numărul	Tehnologiile.....
.....consumatorilor	Previziunea privind evoluția ....
Factori	Evenimente.....

Aplicația 7

Completați tabelul precizând ce se va întâmpla cu cererea ,respectiv cu oferta, care este factorul determinant acestei modificări și care este sensul în care se deplasează grafic dreapta(curba) cererii și a ofertei:

	Tendința cererii /ofertei de ..... este să.....	Factor determinant	Sensul deplasării curbei C/O(grafic)
Prețul benzinei crește			
Prețul untului crește			
Taxe pentru importul cafelei			
Subvențiile pentru producătorii de grâu cresc			
Numărul			

consumatorilor de prește scade			
Producătorii scumpesc materiile prime lemnoase			
Medicii recomandă apă plată			

Aplicația 8

Completați tabelul de mai jos cu date numerice(valori fictive) astfel încât să respecte corelația preț-cantitate oferită și să evidențieze evoluția ofertei în situația B, în condițiile în care capacitățile de producție ale producătorilor cresc cu 20% față de cele din situația A:

Preț	Cantitate oferită/A	Cantitate cerută	Cantitate oferită/B
1		300	
2		200	
3		100	

Aplicația 9

Completați tabelul după model:

Bunul	Preț 1	Preț 2	Qc1	Qc2	Kec/P	Tip cerere
A	10	5	10	30	4	elastică

B						
C						
D						

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

B. PREȚUL DE ECHILIBRU

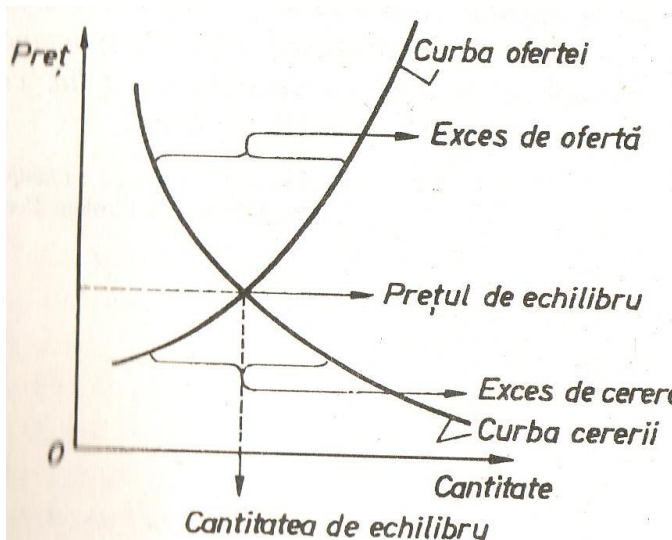

Fig. 14. Formarea prețului de echilibru

Aplicația 1

Completați cu date numerice tabelul de mai jos astfel încât să reiasă fenomenul de formare a prețului de echilibru:

Cererea (unități)	Oferta (unități)	Prețul	Exces De cerere	Exces de ofertă
40		25	-80	
	100	20		+40

80		15	0	
	60	10		-40
120		5	+80	

Aplicația 2

58

Identificați în care din situațiile de mai jos prețul de vânzare al unui bun pe piață crește. Justificați grafic răspunsul.

- Oferta scade și cererea crește
- Oferta crește și cererea scade
- Oferta crește mai mult decât crește cererea
- Oferta scade mai puțin decât scade cererea

Aplicația 3

Reprezentați grafic următoarele situații și determinați cum se modifică prețul și cantitatea vândută , în fiecare caz în parte:

- Medicii recomandă populației să consume apă plată pentru a prevenii formarea pietrelor la rinichi. Producătorii de apă plată așteaptă reacția consumatorilor.
- Temperaturile scăzute din luna aprilie au afectat pomii fructiferi 40% din recolta de fructe este compromisă.

c.La Dacia se folosește o nouă tehnologie de vopsire a caroseriilor.Drept urmare a crescut productivitatea cu 10%.

Aplicația 4

Alegeți varianta de răspuns corectă:

59

1.Cererea pentru un bun este dată de relația $Q_c = 100 - 2P$. Oferta bunului respectiv este $Q_o = 50 + P$, unde P este prețul. Dacă pe piață există un exces de cerere de 20 unități, atunci, prețul este:

- a) 40 u.m.;
- b) 30 u.m.;
- c) 20,33 u.m.;
- d) 10 u.m.;
- e) nul.

2. Se consideră că prețul unui bun A se află la un nivel la care apare un exces de cerere. În aceste condiții, prețul pe o piață concurențială:

- a) se reduce;
- b) crește;
- c) rămâne nemodificat;
- d) este întotdeauna mai mare decât costul marginal;
- e) este întotdeauna mai mic decât costul marginal

3. Dacă pe piața unui bun, se realizează un exces de cerere:

- a) prețul de echilibru scade;
- b) cantitatea de echilibru scade;
- c) prețul pieței crește și tinde spre prețul de echilibru;
- d) cantitatea de echilibru crește;
- e) pe piață vor fi atrași din ce în ce mai puțini producători

4. Pe piața grâului, cererea și oferta sunt $Q_c = 50 - 2P$ și, respectiv, $Q_o = 10 + 4P$, (unde Q – cantitatea, P – prețul). Dacă guvernul intervine asupra prețului fixându-l la un nivel de 5 u.m., pe piață apare un exces de:

- a) ofertă de 10 unități;
- b) cerere de 40 unități;
- c) cerere de 10 unități;
- d) ofertă de 30 unități;
- e) ofertă de 40 unități.

5. Pe piața unui bun, cererea și oferta sunt $Q_c = 30 - 5P$ și, respectiv, $Q_o = 12 + P$, (unde Q – cantitatea, P – prețul). Prețul și cantitatea de echilibru sunt:

- a) 3 și, respectiv, 20;
- b) 4 și, respectiv, 10;
- c) 4 și, respectiv, 16;
- d) 3 și, respectiv, 15;
- e) 5 și, respectiv, 5.

Aplicația 5

Completați tabelul de mai jos cu date numerice, valori fictive, astfel încât acestea să respecte legea cererii și a ofertei și să evidențieze excesul de ofertă/excesul de cerere.Reprezentați grafic, în același sistem de axe, curbele(liniile) cererii și ofertei, astfel încât să ilustrați prețul de echilibru și cantitatea de echilibru.

Preț(lei/buc)	Cantitate cerută(buc.)	Cantitate oferită(buc.)	Exces de cerere(buc.)	Exces de ofertă(bcu.)
1		100		
2			0	0
3		300		

Termeni cheie cantitate de echilibru,cerere,consumator,elasticitatea cererii,oferta de piață,ofertă individuală, piața,,piața bunurilor de consum și serviciilor,preț de echilibru

C.CONCURENȚA

61

Aplicația 1

A.Explicați semnificația categoriei economice *piața cu concurență perfectă*.

B. Enumerați două piețe cu concurență de monopol.

D. Argumentați succint de ce piața produselor din care este o piață cu concurență monopolistică..

Aplicația 2

Alegeți varianta de răspuns corectă:

1. Rolul concurenței este:

- a) creșterea prețurilor factorilor de producție;
- b) satisfacerea mai bună a trebuințelor consumatorului, fără sacrificarea intereselor producătorului;
- c) asigurarea cooperării între producători;
- d) informarea operativă a tuturor cumpărătorilor;
- e) sporirea permanentă a prețurilor de vânzare

2. Pe piața cu concurență perfectă prețul este:

- a) fixat de stat;

- b) fixat de agenții economici prin negocieri directe;
- c) permanent stabil;
- d) expresia raportului cerere-ofertă;
- e) impus de câțiva vânzători

Aplicația 3

Completați în tabel caracteristicile tipurilor de concurență:

62

Trăsături	Piață cu concurență perfectă	Piață cu concurență monopolistică	Piață cu concurență de tip oligopol	Piață cu concurență de tip monopol
<i>Număr de producători</i>				
<i>Tip de produs</i>				
<i>Control asupra prețurilor</i>				
<i>Intrarea pe piață</i>				
<i>Exemple</i>	<u>Produse agricole, acțiuni</u>	<u>Confecții, încălțăminte</u>	<u>Oțel, automobile</u>	<u>Servicii locale</u>

Aplicația 4

Adevărat sau fals?

1.În cadrul pieței de oligopol, producătorii au puterea de a influența prețul.

2.Piața cu concurență monopolistică se caracterizează prin atomicitatea cererii și a ofertei.

3.Rațiunea mecanismului concurențial este acela de a servi cât mai bine consumatorul.

4.Piața caracterizată prin existența unui singur cumpărător și numeroși producători este piața de monopson.

Aplicația 5

Completați în tabel formele de concurență **potrivite**:

	Numeroși vânzători	Puțini vânzători	Un vânzător
Numeroși cumpărători	Concurență	Oli.....	Mono.....
Câțiva cumpărători	oligopson	Oligopol bilateral	Monopol concentrat
Un cumpărător	Mono.....	Monopson concentrat	Monopsony bilateral

Aplicația 6

Completați descrierea tipurilor de piață de mai jos precizând ce fel de piață este

A.Producătorul de grâu. Produsele agricole sunt, probabil cel mai bun exemplu de piață cu concurență.....(exceptând cazurile în care statul controlează prețul grâului.).Dacă încerci să vinzi la un preț mai mare decât prețul pieței , vânzările vor fi zero, deoarece
.....
.....

B.Compania de electricitate. Aceasta este un exemplu de .....natural, forma limită de piață cu concurență imperfectă.Pentru produsul respective nu există substitute(apropiate), se realizează economii de scară la limită, iar pe piață există.....
.....
.....

D.Producătorul de automobile. Acesta este un exemplu de piață.....cu un număr mic de vânzători.O asemenea piață se caracterizeazăprintr-un nivel ridicat de interdependență.Dacă crești prețul, s-ar putea să
.....
.....
.....

D.Florăria. Cazul este similar exemplului de mai sus în care produsul are substitute apropiate.Într-un oraș există mai multe florării decât.....
.....
.....
.....

Aplicația 7-Duelul benzinărilor. Doi prieteni dețin singurele benzinării mari din oraș și sunt chiar față în față.Ei practică aceleași prețuri.Ce ar trebui să facă fiecare pentru a crește rentabilitatea firmei?

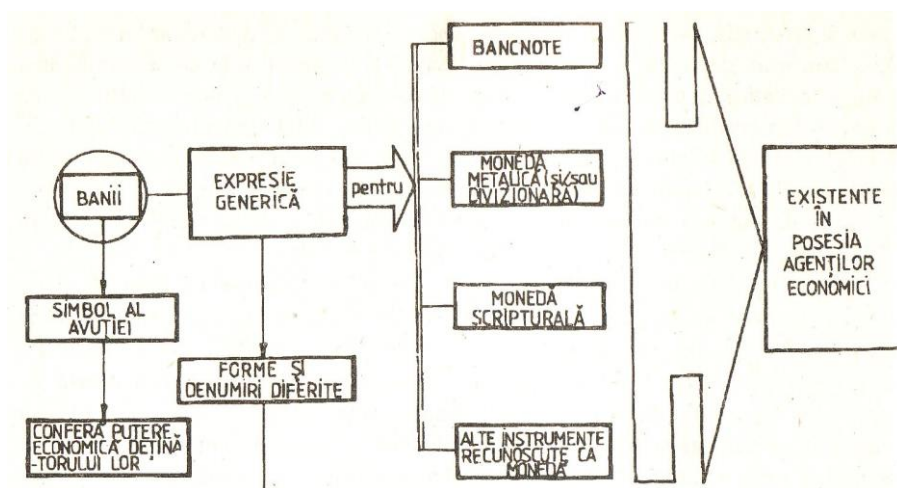
ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

65

D. PIAȚA MONETARĂ

Mai mulți bani nu înseamnă întotdeauna mai multă bogăție!

Aplicația 1

Alegeți varianta corectă de răspuns:

1. Majoritatea masei monetare dintr-o economie se prezintă sub formă de:

- a) numerar;
- b) monedă scripturală;
- c) rezervă a băncilor;
- d) aur;
- e) valută.

2. Atunci când un elev primește alocația de sprijin pentru copii, banii îndeplinesc funcția de:

- a) mijloc de plată;
- b) mijloc de schimb;
- c) etalon monetar;
- d) rezervă;
- e) nici una din variantele de mai sus

3.Într-o economie, masa monetară este egală cu 120 miliarde u.m., iar volumul valoric al tranzacțiilor este de 2000 u.m. În aceste condiții, viteza de rotație a banilor este:

- a) 16,66;
- b) 0,06;
- c) 12;
- d) 2120;
- e) nici una din variantele de mai sus.

4. Dacă viteza de rotație a banilor se dublează, prețurile scad cu 20% și masa monetară crește cu 50%, atunci nivelul bunurilor și serviciilor produse la care există echilibrul masei monetare:

- a) crește cu 275%;
- b) se dublează;
- c) crește cu 20%;
- d) scade la mai puțin de jumătate;
- e) crește cu 33,3%.

5. Volumul valoric al bunurilor crește de trei ori, în timp ce viteza de rotație a banilor crește cu 100%. Dacă masa monetară este, la începutul perioadei 1800 miliarde u.m., atunci masa monetară de la sfârșitul perioadei este:

- a) egală cu 1800 miliarde u.m.;
- b) 1200 miliarde u.m.;
- c) 2700 miliarde u.m.;
- d) 3600 miliarde u.m.;
- e) nici una din variantele de mai sus

67

Aplicația 2.

Calculați indicatorii care lipsesc din tabelul de mai jos după modelul următor:

Ex.	S sau C(lei)	Rata anuală a dobânzii(%)	Durata acordării creditului/ depunerii banilor	Tipul dobânzii	Valoarea dobânzii
1	2000	15%	6 luni	Simplă	150
2		20%	18 luni	simplă	900
3	6000		9 luni		1200
4	4000	12%	2 ani		
5	5000		12 luni		400
6	3000	10%	3 ani		
7	9000	18%	4 luni		270

Aplicația 3

Calculați rata nominală a dobânzii, rata inflației, rata reală a dobânzii și indicele prețurilor de consum din tabelul de mai jos după model:

Ex.	Rata nominală	Rata inflației	Rata Reală a dobânzii	Indicele prețurilor
1	12%	8%	4%	108%
2		5%	4%	
3			2%	107,5%
4	9,75%			103%

Aplicația 4

Completând tabelul de mai jos,aflați ce sumă va primi de la bancă la sfârșitul unei perioade de 5 ani, depunătorul sumei de 1000 de lei.

Anul	Suma depusă	Dobânda (Rata dobânzii=10%)	Suma la sfârșitul anului
1(model)	1000	100	1100
2	1100	110	
3			
4			
5			

Aplicația 5

Construiți un exemplu concret prin care să ilustrați modificarea absolută a dobânzii obținute de un deponent , atunci când rata dobânzii anuale , suma depusă și perioada se majorează.

Aplicația 6

Cum apare Inflația?

Completați spațiile libere:

Depășirea nevoilor .....semnifică un surplus de masă .....peste nivelul volumului valoric al bunurilor produse și supuse.....Situția conduce la un exces de.....ce se constituie în cerere pentru care nu există.....Întrucât agenții.....dispun de resurse bănești , iar oferta este mai mică decât ..... , prețurile au în mod natural tendința de a .....Această.....a prețurilor determină în mod firesc.....puterii de cumpărare a banilor, tendințe care conduc la instalare stării de .....

Aplicația 7

Care dintre următoarele alternative este cea mai avantajoasă pentru un debitor și precizați ce sume lipsesc din tabel?

Alternativa	Creditorul	Suma împrumutată	Rata dobânzii	Dobânda de plată după un an
1	Banca	10000	12% pe an	
2	Societate Financiară	10000		2000
3	Amanet	1000	0,1 % pe zi	
4	Cămătar	1000		12000

Ce criterii mai sunt luate în calcul atunci când soliciți un credit?

RECAPITULARE

Termeni cheie piață monetară,inflație, rata dobânzii.

M =masa monetară

$MV=PQ$

$P_{cb}=1/M$

$R_i=I_p-100\%$

R_i =rata inflației

I_p =indicele
prețurilor de consum

$D_s=C*r*n$ (formula de
calcul a dobânzii
simple), $n \leq 1$

$C=S$ =credit=sumă
depusă în cont

r =rata anuală a
dobânzii

n =perioada de timp
a creditării sau a
depozitului

$D_c=S_n-S$

$S_n=S(1+r)^n$, unde
 $n \geq 2$

Formula de calcul a
dobânzii compuse

$C_b=D_f-D_p$

C_b =câștig bancar

Temă de reflecție :

De la începutul istoriei omenirii au existat patru mari invenții: roata, focul ,banii și banca centrală.

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

70

E.PIAȚA CAPITALURILOR (FINANCIARĂ)

Aplicația 1

Dați un exemplu concret de situație economică prin care să ilustrați modificarea absolută a cursului unei obligațiuni, atunci când rata dobânzii crește.

Aplicația 2

Alegeți varianta corectă de răspuns:

1.Cuponul unei obligațiuni este de 750 lei. Dacă rata dobânzii este de 8%, atunci valoarea obligațiunii pe piață este de:

- a) 6000;
- b) 60;
- c) 815,9;
- d) 2442,5;
- e) 9375.

2. La începutul anului 2013 un agent economic cumpără 100 acțiuni la un curs de 2400 lei/acțiune. La începutul anului 2014, el primește dividend în valoare de 300 lei /acțiune și apoi vinde acțiunea la un curs de 24800 lei /acțiune. În urma acestei speculații, agentul economic:

- a) câștigă 20000 lei;
- b) pierde 10000 lei;
- c) câștigă 10000 lei;
- d) pierde 20000 lei;
- e) câștigă 30000 lei.

3.Un individ cumpără o acțiune de 1000 u.m. și o vinde patru luni mai târziu la 1300 u.m.. În timpul acestei perioade el câștigă 200 u.m. sub formă de dividende. Randamentul total obținut de acel individ a fost de :

- a) 12%;
- b) 14%;
- c) 16%;
- d) 18%;
- e) 50%.

4. Acțiunile sunt:

- a) emise de administrația publică centrală pentru finanțarea deficitului bugetului de stat;
- b) emise de administrațiile publice locale pentru finanțarea deficitelor bugetelor locale;

$$R=D/C*100$$

*D=venitul adus
de titlu*

*C=prețul
titlului(curs,cot
ație)=Vn*

*R=randamentu
l sau
rentabilitatea*

*Criteriul de
plasament
rentabil este
 $R \geq r$*

*Plasamentul la
termen*

*Dacă
 $C_1 > C_0$ atunci
câștigă
cumpărătorul,
speculatorul a
la hausse sau
bull*

- c) titluri de credit;
- d) titluri de proprietate;
- e) instrumente ale politicii monetare

Aplicația 3

Un agent economic se decide să-și transfere capitalul financiar de la întreprinderea Dacia la societatea Vodafone. Astfel, el transmite agentului său de bursă ordinul să vândă la termen cele 100 de acțiuni pe care le deține la Dacia și, cu banii încasați, să cumpere, tot la termen, acțiuni la Vodafone. Acțiunile Dacia se vând la un curs de 4 lei/acțiune, iar cele ale Vodafone la 8 lei/acțiune. La scadență, cursul acțiunilor Dacia este de 3,5 lei/buc., cele ale Vodafone de 8,1 lei/buc.

În urma acestor tranzacții , agentul investitor câștigă sau pierde? Cât?

Aplicația 4

Dacă ești atât de deștept , cum se face că nu ești și bogat?

Alegeți investiția oportună a unei sume de 300 000 lei dintre următoarele variante:

a. Investiția într-o afacere proprie, cu un profit estimat de 45 000 lei

b.depunerea sumei într-un depozit bancar cu rata dobânzii 11,5% pe an

c.achiziția de acțiuni cotate la bursă, având o valoare nominală de 3000 ron/acțiune,dividendul așteptat fiind de 750 de lei/acțiune

d.cumpărarea de 1000 de obligațiuni, garantate de stat cu cuponul de 85 lei/obligațiune

e.achiziția a 3 apartamente a căror valoare de piață se presupune că va crește cu 7,5%, iar din închirierea fiecăruia se va obține 2000 lei/lună

f.cumpărarea unui teren arabil, în suprafață de 30 HA, fiecare hectar sporându-și valoarea cu 5% anual,iar din vânzarea recoltei se va obține un profit net de 50 000 lei

g.investirea sumei în obiecte de artă veche, care se estimează că își sporește valoarea cu 2,7% anual.

Ce criterii în afară de randament mai sunt de luat în calcul atunci când investim?

Aplicația 5

Tipul titlului de valoare	Prețul titlului	Venitul	Randamentul titlului	R=rata dobanzii de pe piața monetara	Rentabilitatea plasamentului în comparație cu piața monetară
Acțiune Dacia	2000	400	20%	15%	Rentabil

Aplicația 6

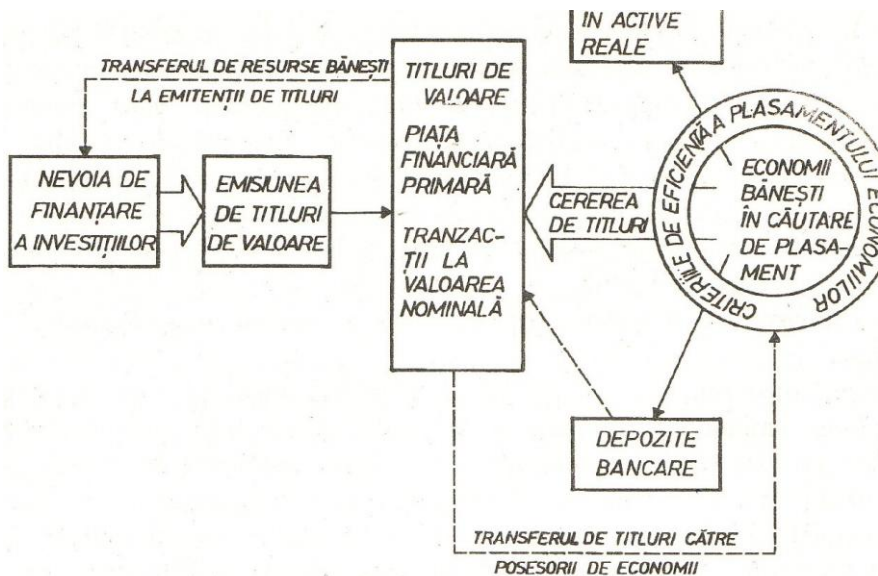
Identificați efectele probabile ale fenomenelor economice de mai jos asupra cursului acțiunilor de la bursă:

Cazuri	Cursul va.....
Crește cererea de bunuri în economie, iar societățile comerciale înregistrează creșteri de profit	crește
Inflația a avut o tendință de scădere	
Rata dobânzii bancare tinde să scadă	
Micile societăți comerciale(SRL) tind să câștige cote de piață mai mari	
Cresc impozitele pe dividende	

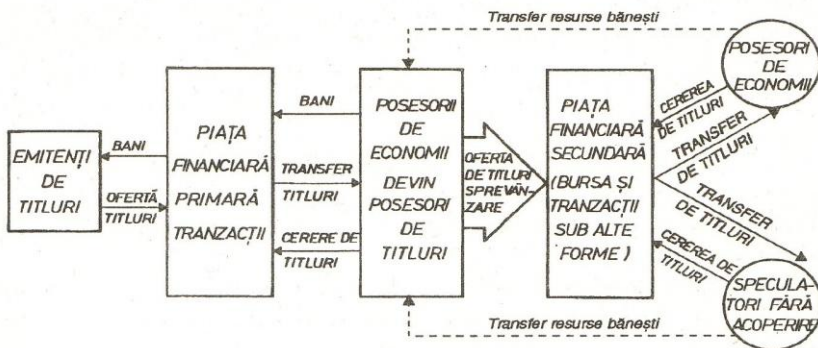
74

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

Piața financiară primară

Piața financiară secundară

F.PIATA MUNCII

Aplicația 1

Utilizând datele economice din tabelul de mai jos luați decizia de angajare:

$V_m = P \cdot W_{mgL}$ (venitul marginal=preț*productivitatea marginală a salariatului)

Condiție de eficiență: $C_{mgL} \leq V_m$

Q (Buc)	Lucrători-cantitatea de muncă	W_{mgL} (buc /lucrător)	Preț	Venit marginal (V_m)	Cost marginal al muncii(salariu) (C_{mL})
8	1(lucrător)	8	100	800	600
18	2(lucrători)	10	100	1000	600
27	3	9	100	900	600
33	4	6	100	600	600
35	5	2	100	200	600

Aplicația 2

$P \cdot W_{mgL} = \text{salariul}$

$SR = SN/P$

$SR = \text{salariul real}$

$SN = \text{salariul nominal}$

$P = \text{nivelul prețurilor}$

$I_p = P_1/P_0$

1. Pe piața muncii, cererea de forță de muncă scade mai mult decât crește oferta de forță de muncă. Salariul și numărul de lucrători angajați la nivelul de echilibru:

- a) cresc;
- b) scad;
- c) crește și respectiv, scade;
- d) scade și respectiv, crește;
- e) rămân constante

2. Formarea într-un timp îndelungat reprezintă o caracteristică:

- a) doar a cererii de muncă;
- b) doar a ofertei de muncă;
- c) a pieței muncii;
- d) numai a cererii de muncă pentru tineri;
- e) numai a ofertei de muncă pentru persoanele ce realizează activități casnice

3. Suma totală de bani pe care o primește un salariat reprezintă:

- a) salariul nominal;
- b) salariul social;
- c) salariul colectiv;
- d) salariul real;
- e) câștig nominal.

4. Salariul real poate crește atunci când:

- a) salariul nominal scade cu 50%, iar prețurile

bunurilor de consum scad cu 30%;

b) salariul nominal crește cu 30%, iar prețurile bunurilor de consum cresc de 2 ori;

c) salariul nominal crește de 2 ori, iar prețurile bunurilor de consum rămân constante;

d) salariul nominal rămâne constant, iar prețurile bunurilor de consum cresc cu 30%;

e) modificarea salariului nominal este egală cu modificarea prețurilor bunurilor de consum.

78

Aplicația 3

Calculați valoarea indicatorilor din tabel conform modelului:

Ex.1	Salariu nominal	Impozitul pe salariu(16%)	Salariul nominal net	Indicele prețurilor	Salariul real
1	650	104	546	100%	546
2	800(salariul minim pe economie)			125%	
3				100%	980
4			1500	120%	1200
5			1800	125%	
6					1500
7	1200				900

Aplicația 4

Care dintre factorii menționați în prima coloană a tabelului de mai jos influențează cererea și respectiv oferta de muncă și în ce fel(directă sau inversă proporționalitate) conform modelului:

Factori	Cererea de muncă	Oferta de muncă	Direct proporțional	Invers proporțional
1.Situația economică a firmelor				
2.Volumul investițiilor				
3.Posibilitățile de promovare				
4.Populația activă și sporul demografic				
5.Nivelul și evoluția productivității muncii				
6.Evoluția cererii pe piața bunurilor și serviciilor				
7.Salariul real				

Aplicația 5

De la începutul anului 2013 prețurile produselor din coșul de consum au crescut cu 3%.Ce salariu ar trebui să primească un lucrător care , tot la începutul anului câștiga 2000 lei/lună, astfel încât salariul său real să nu se modifice(să poată cumpăra aceeași cantitate de bunuri și servicii ca la începutul anului)?

80

Aplicația 6

Completați spațiile libere:

- 1.....este venitul obținut prin muncă.
- 2.Oferta de muncă provine de la.....care reprezintă forța de muncă și este dispusă să ocupe un.....în schimbul unui salariu.
- 3.....este piața pe care se derulează tranzacțiile implicate de angajarea forței de muncă.
- 4.....se exprimă prin numărul locurilor de muncă.

Aplicația 7

Salariu	Cererea de muncă (.....)	Oferta de muncă (.....)
1000	350	80
2000	250	
3000		
4000		200
5000	50	250

Aplicația 8

Inserați în casetele de mai jos noțiunile în ordinea lor firească astfel încât să obțineți o frază cu sens economic corect

.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....
....	.....	....	....	..	.....	.....

de angajarea,este piața, pe care se derulează,forței de muncă, **piața muncii**,tranzacțiile,implicate

Aplicația 9

Grupați-vă în trei echipe.Una va aduce argumente pro , unii vor fi indeciși , iar alții vor fi contra salariului minim pe economie.

Aplicația 10

Completați următorul exemplu concret în care se analizează evoluția salariului real,atunci când salariul nominal și prețurile cresc cu 20%.

În luna ianuarie, salariul .....al unui angajat este de 960 de lei,mai mare cu .....de lei decât luna anterioară.În condițiile în care prețurile au crescut cu 20%, salariul real.....întrucât $SN_1=960=SN_0+.....$, deci $SN_0=800$ lei, iar $P_1=1,2P_0$.Știind că $SR=.....$, iar creșterea salariului.....este tot de 20%($SN_1=1,2SN_0$), rezultă că $SR=.....$

82

ADRESA TEST ONLINE:.....

REZULTAT:.....

IV.UNIUNEA EUROPEANĂ-MECANISM DE INTEGRARE

Aplicația 1

Completați spațiile libere:

a.Uniunea vamală este o formă de .....caracterizată prin suprimarea taxelor.....și a restricțiilor cantitative în schimburile dintre țările membre.

b.Globalizarea economiei reprezintă un proces de intensitate sporită prin care economia României ca activitate devine expresia participării factorilor de .....și de piață, la scară.....

c.Firmele multinaționale sunt întreprinderi mari care acționează cu .....sau sucursale implantate în diferite țări.

Examenul de bacalaureat 2014

Proba E. d)

Proba scrisă la Economie

Model

- **Toate subiectele sunt obligatorii.Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.**

SUBIECTUL

(30 de puncte)

A.Citiți cu atenție enunțurile următoare:

- 1.Utilitatea economică desemnează capacitatea unui bun de a satisface o anumită trebuință.
- 2.Unele bunuri economice sunt utilități nepalpabile.
- 3.Transparența perfectă este o trăsătură a pieței cu concurență de monopol.
- 4.Nevoile superioare reprezintă nevoi organice.

5.Nevoile se constituie în mobiluri ale activității umane.

6.Dacă prețurile scad mai rapid decât salariile nominale, salariul real.....

Se cere:

a.Pentru fiecare dintre enunțurile de la 1 la 5 , scrieți cifra corespunzătoare și notați în dreptul ei litera A,dacă apreciați că enunțul este adevărat, sau F, dacă apreciați că acesta este fals.

84

15 puncte

b.Transcrieți enunțul 6, prin completarea spațiului liber cu un cuvânt sau sintagmă, astfel încât acesta să fie adevărat, justificând totodată și corectitudinea enunțului.

6 puncte

B.Transcrieți pe foaia de examen tabelul de mai jos referitor la piața unui bun normal:

Luna	Preț(u.m./buc.)	Cantitate cerută(buc.)	Cantitate oferită(buc.)
Iulie	45		
August	35		
Septembrie	25		
Octombrie	10		

Se cere:

a.Completați coloanele Cantitate cerută și Cantitate oferită din tabelul dat, utilizând valori fictive, astfel încât acestea să respecte corelația preț-cantitate cerută, respectiv preț-cantitate oferită.

6 puncte

b.Calculați coeficientul de elasticitate a ofertei în funcție de preț, pentru situația în care prețul scade în luna octombrie față de luna septembrie, precizând totodată și formula pe baza căreia ați realizat calculul.

3 puncte

Notă: Calculul se efectuează cu o zecimală.

SUBIECTUL

al

II-lea

85

(30 de puncte)

A.

a..Estimați sensul modificării productivității medii a muncii,știind că volumul producției scade mai repede decât se reduce numărul salariaților, detaliind raționamentul în baza căruia ați realizat estimarea.

10 puncte

b.Precizând formula de calcul folosită, calculați cu cât se modifică puterea de cumpărare a banilor ,dacă prețurile se majorează cu 20%, iar masa monetară se majorează cu 10%.

10 puncte

B.O firmă a realizat inițial o producție de 500 buc. cu un cost total mediu de 8000 u.m./buc., din care 3000u.m./buc cost fix total mediu.Ulterior producția firmei a crescut cu 10%, în condițiile creșterii costului variabil unitar cu 15%.Prețul de vânzare practicat pe piață a rămas de 15000 u.m./buc.

Pe bazadatorilor de mai sus,calculați,scriind formulele de calcul și explicând simbolurile utilizate:

a.nivelul costului variabil mediu, după ce producția a crescut

b.costul unitar al noii producții

10 puncte

SUBIECTUL **al** **III-lea**
(30 de puncte)

86

Răspundeți la fiecare dintre următoarele cerințe:

A.Explicați semnificația categoriei economice *consum tehnologic*.

6 puncte

B.Enumerati două categorii de agenți economici purtători ai cererii de monedă.

12puncte

C.Dați un exemplu concret de situație economică prin care să ilustrați modificarea absolută a cursului unei obligațiuni, atunci când rata dobânzii crește.

6 puncte

D.Argumentați succint de ce combinarea factorilor de producție este expresia inițiativei întreprinzătorului.

6 puncte

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI
SPORTULUI**

**INSPECTORATUL ȘCOLAR AL JUDEȚULUI NEAMȚ
COLEGIUL TEHNIC “GHEORGHE CARTIANU” PIATRA
NEAMȚ**

OLIMPIADA DE ECONOMIE

ETAPA NAȚIONALĂ 7-11 APRILIE 2010

Subiectul I (35 puncte)

Se dă următorul text:

Este înșelător să spunem că piețele libere sunt sinonime cu piețele nereglementate, cu dispariția efectivă a sectoarelor și a politicilor publice. Economii moderne au, totuși, nevoie de intervenția statului, pentru a preveni sau restrânge consecințele ciclicității economice. În vremuri de criză, când comenzile din mediul privat s-au restrâns, când piețele internaționale au suferit o contractare, este rolul statului să preia inițiativa. Dacă acesta nu intervine ferm și la timp, criza se adâncește, iar deficitul bugetar, șomajul și inflația cresc.

Pornind de la textul dat:

- a. Explicați procesul ciclicității economice.
- b. Analizați trei categorii de politici de intervenție a statului în economie pentru limitarea efectelor fluctuațiilor activității economice.

Subiectul II (20 puncte)

Construiți câte un exemplu concret prin care să ilustrați fiecare dintre următoarele principii economice fundamentale:

- agenții economici aleg
- procesul alegerii raționale implică analiza costuri-beneficii
- comportamentul agenților economici este predictibil
- sistemul socio-economic influențează alegerile individuale

Notă: Exemplele pot fi date descriptiv sau grafic sau prin analizarea unor valori numerice și/sau formalizate.

Subiectul III (25 puncte)

Un IMM produce într-un an 10.000 de perechi de pantofi din piele și înlocuitori. Productia este integral vândută la un pret unitar de 100 u.m. Raportul dintre cheltuielile cu materiile prime și cheltuielile cu salariile personalului direct productiv este 2. Firma are cheltuieli cu energia electrică pentru iluminarea și încălzirea spațiului de producție de 2,1 ori mai mari decât amortizarea. Se mai cunoaște că: valoarea capitalului fix utilizat este de 400.000 u.m., cota de amortizare este de 25%, iar productivitatea medie a muncii, calculată exclusiv pentru lucrătorii direct productivi, este 400. Toți angajații primesc salariul minim pe economie în valoare de câte 650 u.m. lunar, 2 dintre salariați fiind angajați ca personal administrativ.

Profitul obținut de către întreprinzător este integral plasat în vederea obținerii de venituri în viitor. Întreprinzătorul are următoarele posibilități:

- A. să constituie un depozit bancar pe piața monetară, la termen, pe o perioadă de 2 ani, cu capitalizare, la o rată a dobânzii de 7%;
- B. să achiziționeze de la Bursa de Valori 447 de titluri mobiliare pe termen lung la o societate pe acțiuni din domeniul turismului, astfel încât să obțină dividende în valoare de 18 u.m. pentru fiecare titlu, urmând ca după obținerea de dividende să caute posibilități de investire a acestora;
- C. să investească într-un nou IMM pentru producerea de accesorii din piele și înlocuitori, cu costuri de producție de 178.800 u.m., obținând o rată a profitului, la capital, de 20%, dar numai după un an, cât

durează executarea investiției; în viitor se așteaptă reducerea cheltuielilor pentru materia primă *piele și înlocuitori*;

- D. să plaseze pe piața primară a capitalurilor cumpărând 100 de obligațiuni *sub pari*, cu o valabilitate de 15 ani, care aduc un cupon de 67,05 u.m., pentru dobânda obținută urmând a fi căutate, anual, noi posibilități de economisire.

După calcularea explicită a profitului firmei producătoare de pantofi, analizați fiecare posibilitate de plasare a acestui profit, precizând totodată alegerea pe care o face întreprinzătorul. În realizarea analizei veți estima explicit:

- eficiența plasamentelor;
- intervalul de timp pentru recuperarea investiției;
- nivelul procentual al venitului real, știind că ratei inflației este de 2%.

Notă: Calculele se efectuează prin rotunjire standard.

Subiectul IV (10 puncte)

Pe piața serviciilor medicale din România în ultimul semestru al anului 2009, au avut loc, concomitent, următoarele evenimente:

- A. reducerea bugetelor cabinetelor medicilor de familie cu 30%, în urma punerii în aplicare a unei decizii guvernamentale;
- B. reducerea veniturilor reale ale populației cu 10%;
- C. creșterea numărului accidentelor de muncă cu 5%, față de aceeași perioadă a anului 2008;
- D. dotarea spitalelor cu aparatură de ultimă generație, ca urmare a necesității adaptării la standardele europene.

Se cere:

- a. Pentru fiecare dintre situațiile date, precizați sensul modificării cererii, respectiv ofertei de servicii medicale;

- b. Construiți, în același sistem de axe, graficul cererii și ofertei corespunzător fiecărui eveniment de pe piața serviciilor medicale.

Notă: Toate subiectele sunt obligatorii.

Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

Se acordă 10 puncte din oficiu.

90

TEST DE EVALUARE FINALĂ

1.De ce sportivii profesioniști câștigă, de obicei, mai mult decât fermierii sau lucrătorii dintr-o întreprindere siderurgică?

- A. Proprietarii cluburilor sportive sunt monopoliști.
- B. Sportivii atrag publicul, pe când fermierii sau muncitorii siderurgiști, nu.
- C. Numărul sportivilor profesioniști este mai mic decât al fermierilor sau al muncitorilor siderurgiști.

D.Raportat la cererea pentru serviciile lor, sportivii buni sunt mai rari decât fermierii sau muncitorii siderurgiști

2. Care este caracteristica esențială a unei economii de piață?

- A. Sindicate eficiente.
- B. Reglementări guvernamentale bune.
- C. Acțiuni responsabile ale patronilor.
- D.Concurență activă pe piață

3. Ce s-ar întâmpla cu gradul de ocupare dacă statul are majora salariul minim pe economie?

- A. Gradul de ocupare ar crește.
- B. Gradul de ocupare ar scădea.
- C. Gradul de ocupare ar rămâne constant.

4. De ce sportivii profesioniști câștigă, de obicei, mai mult decât fermierii sau lucrătorii dintr-o întreprindere siderurgică?

A. Proprietarii cluburilor sportive sunt monopoliști.

B.Sportivii atrag publicul, pe când fermierii sau muncitorii siderurgisti, nu.

C. Numărul sportivilor profesioniști este mai mic decât al fermierilor sau al muncitorilor siderurgici.

D.Raportat la cererea pentru serviciile lor, sportivii buni sunt mai rari dect fermierii sau muncitorii siderurgisti

Altfel de aplicatii

Aplicatia 1

Un individ intră într-o sală de forță și vede o femeie frumoasă făcând abdomene. Merge la instructor și îl întreabă:

- Domnule instructor, la ce aparat ar trebui să lucrez ca să atrag atenția acestei femei?

Instructorul răspunde:

- La ....., domnule!

Răspunsul îl veți afla pe verticala integralei, după completarea liniilor orizontale, conform definițiilor de mai jos.

A 6x10 grid with a central 6x1 column highlighted in thick black lines. The grid is numbered 1 to 6 on the left side.

7

8

1. Depozitele bancare sunt purtătoare de .....
2. Mijloc de protecție care acoperă riscurile asigurate.
3. Tendința individului de a păstra o parte din venituri.
4. Decizia de înființare a unei firme presupune și asumarea unor ...
5. O variantă de investire care poate aduce câștig o constituie investițiile pe piața .....
6. Modalitate prin care un produs este adus în atenția potențialilor cumpărători.
7. Instrumentul de bază pentru remunerarea muncii depuse.
8. Modalitate de sporire a economiilor.

SUCCES!

92

Aplicatia 2

Realizati o poezie, un desen, un material digital despre ECONOMIE in general sau despre o notiune economica in special!

Aplicatia 3

Realizeaza un dictionar economic impreuna cu un grup de 4 colegi!Incearca sa il faci cat mai prietenos(poate este intr-o limba straina sau este insotit de emoticoane)

Aplicatia 4

Celelalte teme studiate la Economie sunt: Crestere si dezvoltare economica, Piata valutaraetc.Studiati-le si construiti o aplicatie pentru una dintre teme!

Aplicatia 5

Cautati pe youtube.com un filmulet de prezentare ce are legatura cu una dintre subiectele studiate .Realizati un scurt comentariu precizand si linkul!

.....
.....
.....

93

Aplicatia 6

Realizeaza o prezentare cat mai documentata in format letric(scris) si digital(prezentare PPT) a unei economii din Uniunea Europeana in care doresti sa-ti continui studiile, sa lucrezi sau sa incepi o afacere in viitorul apropiat.(SCOALA ALTFEL)

Principiile economice!

- 1.Orice lucru are un cost.
2. Oamenii aleg având întotdeauna motive întemeiate.
3. Motivația este cheia acțiunii eficiente.
4. Oamenii creează sisteme economice prin care influențează opțiunile și motivațiile.
5. De pe urma schimbului, oamenii câștigă.
6. Gândirea economică se bazează pe ideea de marginalitate.
7. Prețul unui bun sau al unui serviciu este influențat de ceea ce aleg oamenii.
8. Acțiunile economice au efecte secundare.

9. Valoarea unei teorii stă în capacitatea ei predictivă.

Aplicați principiile de gândire economică pentru a explica următoarele „mistere economice”:

- Într-un bloc de locuințe, fațada și casa scărilor sunt neglijate, în timp ce apartamentele, dimpotrivă, sunt bine întreținute și frumos mobilate.
- În avion, copiii sunt mai în siguranță în scaune special asigurate, decât în brațele părinților. Cu toate acestea, statul nu obligă utilizarea scaunelor de siguranță.
- În zilele noastre automobilele sunt echipate cu sisteme de siguranță, precum frânele anti-blocaj sau pernele de aer. Cu toate acestea, numărul victimelor accidentelor rutiere a crescut.
- În Israel, oamenii de știință dau jucării puilor de găină.
- De ce o țară bogată în resurse naturale, precum Rusia, este săracă, comparativ cu o țară precum Japonia - țară bogată – dar care nu dispune de resurse naturale.
- Cum se explică faptul că există multe găini, dar puține balene?
- Cum se explică faptul că persoane mai puțin atrăgătoare din punct de vedere fizic se căsătoresc în timp ce persoane cu înfățișare peste medie nu reușesc să-și găsească un partener de viață?
- Cum se explică faptul că, în prezent, absenteismul de la urnele de vot este mare, deși, în trecut, oamenii au luptat pentru a avea dreptul de a vota?

Realizați o fotografie care să contrazică unul dintre principiile economice!

FELICITARI PENTRU ABSOLVIREA DISCIPLINEI

ECONOMIE!

95

Prof.....

PAGINA DE FEEDBACK

1.Ce ai invatat la disciplina ECONOMIE?

.....
.....

96

2.Ce lectie ti-a placut in mod special?

.....

3.Ce nu ti-a placut in general la aceasta disciplina?

.....

4.Cum ti s-a parut acest caiet de lucru?Ce ai schimba la el?

.....
.....

5.Ce medie crezi ca meriti la aceasta disciplina?(autoevaluare)

.....

6. Ce carte cu continut economic ti-ai propus sa citesti?

.....

7.De ce crezi ca un absolvent de liceu are nevoie de educatie economica?

.....

8.Ce ai rapunde la întrebarea : DE CE SA INVETI ECONOMIE?

.....